

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXXXVIII. évfolyam • 2003. május

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

Miniszteri konferencia Bécsben

2003. április 28-30.

Egyre több riasztó jelzés érkezett világszerte a szakma, a kutatók, a civil szervezetek és a természetvédők felől az erdők állapotának romlásáról, az erdőtüzekről és más károkról, a biológia sokféleséget veszélyeztető és a klímaváltozást előidéző kedvezőtlen folyamatokról, a faanyag-hasznosítás, valamint a vidékfejlesztés gondjairól.

Az európai erdészársadalom már az 1992-es, emlékezetes riói Környezet és Fejlődés Konferenciát (a Föld-csúcsot) megelőzően, 1990-ben Strasbourghban megfogalmazott egy kormányzati szintű ajánlás csomagot az erdők állapotromlásának megállítására. Mint ismeretes, a Föld-csúcson nem sikerült nemzetközi joghatással bíró határozatokat hozni, csupán ajánlások születtek (ilyenek voltak többek között a fenntartható gazdálkodással foglalkozó A XXI. Század Feladatai – az Agenda 21 – és az Erdészeti Alapelvek). Ezért a strasbourgi tanácskozás nemcsak az európai erdők védelmét szolgáló miniszteri konferenciák első állomásává, hanem Rió előfutárává is vált.

1993-ban újabb konferenciát szerveztek Helsinkiben, ahol már 37 európai ország, az Európai Unió és számos szervezet vett részt. Ezen elfogadták többek között az európai erdőkben folytatandó tartamos gazdálkodás és a biológia sokféleség megőrzésének irányelveit. 1998-ban Lisszabonban folytatódott a munka, és elsősorban az erdő és a társadalom közötti kapcsolatot vizsgálták, továbbá a tartamos erdőgazdálkodás további részleteit (követelmények, tavók, gyakorlati irányelvek) dolgozták ki. Ez a mutatórendszer hat fő követelmény köré cso-

A dokumentumokat magyar részről Németh Imre miniszter látta el kézjegyével

A konferencián résztvevő 44 ország minisztereinek „családi” fotója

portosítható: az erdők szerepe a globális szénkörforgalomban, az erdei ökoszisztéma életképességének fenntartása, az erdők termelési funkcióinak megtartása, az erdők biológia sokféleségének megőrzése és bővítése, az erdők védelmi szerepének javítása, valamint az erdők egyéb, például közjóléti szerepének biztosítása. Megállapították, hogy az erdők sokrétű funkcióinak és az erdőgazdálkodás során megtermelt javaknak a széleskörű bemutatása a társadalommal folytatott intenzív párbeszédet, kommunikációt tesz szükségessé.

Az 1996-ban elfogadott LIV. törvény az erdőről és az erdő védelméről így kezdődik: Az erdő a szárazföld legösszetettebb természeti (ökológiai) rendszere, amelynek léte a környezetre gyakorolt hatásai-ból eredően az egészséges emberi élet egyik alapvető feltétele. Ezzel együtt a hazai erdészetet számos feszültség terheli, hiszen az erdőgazdálkodást folytató részvénytársaságokkal szemben komoly gazdasági követelményeket támasztanak, ugyanakkor szigorú természetvédelmi korlátok szabályozzák működésüket. A rendszerváltozást követően az erdőgazdálkodók közé új szektor – a magánerdőtulajdonosoké – lépett be. A többszázézer új tulajdonos szakmai irányítása nagy kihívást jelent az ágazatnak. Az ő – lehetőleg gyorsabb – haszonvételi érdekeik éles ellentétben állnak a természetközeli erdők kialakításával, az őshonos fafajok telepítésének szakmai követelményeivel. A közeljövő új feladatai között meg kell említenünk a szántóföldi művelésből kivont területek erdőgazdasági hasznosítását is.

Az erdők védelmének, ennek az összetársadalmi – de nyugodtan mondhatjuk, hogy –, globális érdekeknek a fölismerésében és tudatosításában kiemelt szerepe van a tömegkommunikációnak.

Ez év áprilisában, Bécsben, a Hofburgban 44 európai ország képviselőinek részvételével folytatódott az erdők védelmének érdekében összehívott konferencia sorozat. 28-án, 9 órakor megnyílt a IV. Miniszteri Konferencia az Európai Erdők Védelméért. 29-én, a tanácskozáson Németh Imre FVM miniszter, a magyar küldöttség vezetője is felszólt. Délután elkészültek a küldöttségének vezetőiről a „családi” fotók. Ezt követően megnyílt az Erdészet és Művészet című nemzetközi kiállítás. Másnap délelőtti sajtótájékoztatón számoltak be a miniszterek a konferencia munkájáról, majd sor került a dokumentumok aláírására. Hazánk nevében Németh Imre miniszter írta alá a megállapodást. Az aláírásnál jelen volt Holdampf Gyula, az EH elnökhelyettese, továbbá a szakértők soraiban Csóka Péter, az ÁESZ főigazgatója, valamint Szedlák Tamás, az EH főtanácsosa is.

A konferenciára is menetrendszerűen megérkezett a WWF kemény bírálata, amit közleményben jelentettek meg az egyes országok szervezetei. Az egyik magyar szakértő szerint a WWF-nek az a dolga, hogy bíráljon, ha nem tenné, akkor nem lenne rá szükség. Magyarország egyébként nem szerepelt azon felsorolt országok között, ahol állításuk szerint nem megfelelő az erdők védelme.

(zétényi)

Fotó: Nahlik Nárcisz

A harmadik oldal

Háromszáz évvel ezelőtt, 1703-ban kezdődött a Rákóczi-szabadságharc, és különböző szervezetek már készülnek az évforduló megünneplésére. Javaslom, hogy az egyesületi programok keretében kapcsolódjunk a helyi rendezvényekhez, mutassunk rá a Rákócziak és az erdő kapcsolatára.

Ez többéves program, mert bizonyára máskor emlékeznek Tarpán és Szécsényben, máskor Vak Bottyán győztes dunántúli csatáira, Tokaj, Sárospatak, Miskolc, Ónod, Eger, Rombány, Szerencs, Pápa, Esztergom, Szeged stb. eseményeire.

Emlékezzünk az erdő korabeli rendeltetésére, arra, hogy éveken keresztül rejtette a bujdosókat, és abol az ifjú Rákóczi vadászgyakorlatait végezte. Arra az erdőre, amelynek használatát dédapja, I. Rákóczi György már részletes utasításban szabályozta. Emlékezzünk, hogy a bükkösök hasznosítása és a tokaji borospalackok készítése érdekében alapította a regéci üvegbutát. Kikapcsolódásként, vadászat közben kereste fel a telkibányai bányászokat, akik azért panaszkodtak, mert „lehetetlen, hogy a bányákat is műveljék és Patakra is szolgáljanak”.

Rudabányán rezet olvasztottak a liberálisokhoz, ezért a bányászokat, favágókat, szénégetőket itt is mentesítette a földesúri terhek alól. Fatakarékosági intézkedésnek is tekinthetjük, hogy a Gazdasági Tanács javaslatára utasításban szabályozta a szőlőkaró és a hordó méretét.

Az Emlékiratokban olvashatjuk: „a Tisza felől nincsen egyéb, csak rendkívül sűrű erdő, meglepően magas, egyenes és vastag tölgyekkel”. Mintha utasítását ellenőrizte volna; „minden időbalasztás nélkül” küldjenek 150 bordó bort „gönczifában” a porosz királynak.

A fejedelem Európa segítségét kérte, követei állandóan a francia, svéd, porosz udvart járták, békétárgyalásain angol és holland diplomaták közvetítettek.

Vigyük magunkkal a vezérlő fejedelem emlékét Európába is!

Járasi Lőrinc

Tartalom

Zétényi Zoltán: Miniszteri konferencia Bécsben	borító 2
Halász Gábor: Nem kell félni a Nemzeti Földalaptól!	130
Együttműködési keret-megállapodás	132
Miniszteri válaszok képviselői kérdésekre.....	133
Járasi Lőrinc: Alsó-Gömöri Erdőbirtokossági Társulat	135
Jakucs Erzsébet: A mikorrhizák erdészeti alkalmazása	136

Dr. Frank Norbert:
Populáció vizsgálatok a bakonyi tiszafásban

138

Dr. Szabó Ilona: A hegyi juhar kórokozói.....	140
Bezzegh Péter: Az ország legszebb fája	142

Lakatos F. – Traser Gy. – Kovács Z.:
A gyarmatpusztai vadgesztenyés

143

Tavaszköszöntő Ravazdon	145
Sere Ferenc: A Csongrád Megyei Helyi Csoport	146
Apatóczy István: Interjú Hetényi Magdolnával	147
H. Temesvári Ágota – Horváth Jenő: Bolyai János élete és munkássága	148
Riedl Gyula – dr. Sárvári János: Miről írtunk 100 éve?	151
Dr. Baráth László: Aki posztumusz könyvével erdészettörténetet írt	152
Egyesületi hírek.....	155

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXXXVIII. évfolyam 5. szám (május)

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: DR. SZIKRA DEZSŐ

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI: Andrési Pál, Apatóczy István, dr. Bartha Dénes, Detrich Miklós, Greguss László Géza, dr. Járasi Lőrinc, dr. Sárvári János, Zétényi Zoltán.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon/fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: CSERÉP JÁNOS elnök

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2003. április 30.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, fotóért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

Címképünk: Földalapp a jövő erdeire. Fotó: Pápai Gábor.